

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsvarrets organisation m. v.

(Lovforslaget (nr. 1) findes i tillæg A. sp. 85, fremsættelsen i tidenden sp. 50).

Anden næstformand (Hanne Budtz): Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsvarrets personel.

(Lovforslaget (nr. 2) findes i tillæg A. sp. 91, fremsættelsen i tidenden sp. 50).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Preben Steen Nielsen: Lovforslagene om forsvarrets organisation og personel er til socialdemokratiets tilfredshed en uændret genfremsættelse af forslagene fremsat i sidste samling.

Genfremsættelsen kan tages som udtryk for, at det for socialdemokraterne er afgørende at få gennemført de nødvendige ændringer i vor forsvarslovgivning. Tiden, der er gået siden det store forsvarsforlig i 1960, har tæret så meget på værdien af den nuværende lovgivning, at det nu er bydende nødvendigt at få vedtaget regeringens forslag. Hverken forsvarret eller det øvrige samfund kan være tjent med en yderligere udskydelse af de nødvendige politiske beslutninger.

Siden lovforslagene sidst var til behandling, har vi i forsvarsudvalget fået et omfattende og dybtgående materiale udleveret. Endvidere har forsvarskommissionen, der blev nedsat af den tidligere regering, afsluttet sit arbejde med en beretning, således at alt udestående nu må siges at være ryddet af bordet. Grundlaget for at træffe de nødvendige beslutninger er til stede; det, der mangler, er alene den politiske vilje og evne.

Fra socialdemokratiets side er vi glade for, at viljen til forhandling, om end med forskellig styrke, også kom til udtryk hos samtlige borgerlige partiers ordførere under åbningsdebatten. Socialdemokratiet er enig med det radikale venstres ordfører om, at mulighederne for at opnå bred enighed om denne lovgivning bør undersøges til bunds, men hvis denne enighed ikke opnås, må et

forsvarsforlig også kunne indgås på et snævrere parlamentarisk grundlag. Vi ser gerne fire partier bag en ny ordning, men forudsætningen herfor er unægtelig, at der kommer skred i holdningen hos de to partier helt til højre i salen. Såfremt venstres og de konservatives forsvarspolitik alene er en afspilning af de grammofonplader, NATOs militære ledelse har indsunget, bliver de politiske forhandlinger vanskelige. Men viser de to partier i denne sag evne til selvstændig politisk formulering af en forsvarspolitik, ja, så er mulighederne for et bredt forlig også til stede. Vi er parat til forhandling, men vil ikke afstå fra om nødvendigt at gennemføre lovgivningen på et snævrere parlamentarisk grundlag. Så er det sagt.

Jeg skal ikke her gentage de argumenter for reformen, der blev fremført i sidste samling, men i stedet gøre nogle bemærkninger om de kritiske synspunkter, der siden da er blevet fremført fra politisk hold og fra militær side.

Forsvarskommissionen afgav som sagt sin beretning i juni måned. Kommissionen nåede ikke til enighed om ret meget, men der er i beretningen et omfattende bilagsmateriale af stor betydning. Jeg skal i denne sammenhæng blot nævne, at det forsøg med en tjenestetidsreduktion, kommissionen iværksatte, og som nogle i denne sal lagde stor vægt på, viste, at det ikke er forsvarligt under den nuværende lovgivnings rammer at foretage en tjenestetidsreduktion. Forholdet er imidlertid det, at en afgørende forudsætning for, at forsvarret kan virke i fremtiden, er, at værnepligtsbegrebet og hermed tjenestetidens længde undergår væsentlige forandringer. Disse ændringer er altså ikke realisable under den lovgivning, vi har; bl. a. derfor må de lovforslag, vi nu igen har til behandling, gennemføres. Så længe værnepligtige anvendes i den stående styrke, kan tjenestetiden ikke reduceres. Derfor er det nødvendigt at ændre systemet, således at soldaterne kun indkaldes den tid, det tager at uddanne dem til mobiliseringsenhederne, og det betyder igen, at den stående styrke bør bygge på anvendelsen af frivillige.

Det nytter ikke længere at lukke øjnene for den kendsgerning, at værnepligten i sit nuværende omfang betragtes med en stadig større mistro både af de unge i systemet og af de mange, der af forskellige grunde aldrig